

Informatie voor deelname aan onderzoek

Onderzoek naar het voorkomen van zelfdoding met behulp van de ervaringen van nabestaanden

Inleiding

Beste nabestaande,

Het verliezen van een naaste aan zelfdoding is een ingrijpende gebeurtenis. Als nabestaande blijf je achter met veel vragen en emoties. Met deze informatiebrief willen we je vragen of je wilt meedoen aan het interview naar de ervaringen van nabestaanden. Door het meedoen aan het interview kun je bijdragen aan de preventie van zelfdoding in Nederland. Meedoen is vrijwillig.

Je leest hier om wat voor onderzoek het gaat, wat het voor je betekent en wat er van je verwacht wordt wanneer je besluit om deel te nemen. Je kunt jouw beslissing nemen met de informatie die je in deze informatiebrief vindt. Daarnaast kun je vragen stellen aan de onderzoekers via de mail samenleren@113.nl of bellen op maandag- en woensdagmiddag via [020-2053188](tel:020-2053188) (tussen 13:00 en 17:00). We raden je ook aan te praten met familie of vrienden over dit onderzoek.

1. Algemene informatie

Elk jaar overlijden meer dan 1800 Nederlanders door zelfdoding. Dat zijn er 5 per dag. Er worden al veel maatregelen genomen om dit te voorkomen, bijvoorbeeld door behandeling binnen de geestelijke gezondheidszorg. Daarnaast zijn preventieve maatregelen binnen de publieke gezondheid belangrijk, bijvoorbeeld publiciteitscampagnes die het taboe op zelfdoding verminderen en het vroegtijdig signaleren van suïcidale gedachten van leerlingen op middelbare scholen. Hiervoor is meer kennis nodig over zelfdoding.

2. Wat is het doel van het onderzoek?

Dit onderzoek is onderdeel van het platform Samen Leren, Minder Suïcide. Het is onze missie om met kennis uit onderzoek bij te dragen aan minder zelfdodingen: <https://www.113.nl/samenleren>. Met het platform Samen Leren, Minder Suïcide van 113 Zelfmoordpreventie brengen we de ervaringen van nabestaanden en professionals bij elkaar om van te leren. Denk aan hoe en wanneer we mensen met gedachten aan zelfdoding het best kunnen helpen. En welke beschermende maatregelen we kunnen nemen als maatschappij. De verkregen kennis vertalen de onderzoekers samen met

ervaringsdeskundigen, experts uit de praktijk, beleidsmakers en de universiteit naar aanbevelingen voor bestaande en nieuwe interventies en acties voor beleid. Ook de politiek wordt met behulp van de uitkomsten actief benaderd om aandacht te vragen voor veranderingen die nodig zijn. Daarnaast willen we het onderzoek beschrijven in wetenschappelijke artikelen om kennis te delen over een belangrijke trend (zoals de stijging onder jongvolwassenen) of een belangrijke risicogroep (zoals mannen van middelbare leeftijd). In wetenschappelijke artikelen kan niemand achterhalen dat het over jou of je naaste ging. Het onderzoek maakt deel uit van de Landelijke Agenda Suicidepreventie van 113 Zelfmoordpreventie en loopt van 2023 tot en met 2025: <https://samenmindersuicide.nl>.

3. Wat gebeurt er als je meedoet in het onderzoek?

Je wordt gevraagd om deel te nemen aan het interview. Deelname houdt in dat je twee telefonische gesprekken krijgt met de interviewcoördinator en een mondeling interview door getrainde professionals. In het eerste gesprek bespreekt de interviewcoördinator wat je kunt verwachten en hoe het met je gaat. Na een week bedenktijd vul je de digitale toestemmingsverklaring in en volgt een tweede gesprek. Daarin wordt besproken of je de laatste tijd zelf last hebt gehad van zelfdodingsgedachten door een korte vragenlijst. Als uit de vragenlijst blijkt dat je geen last hebt van gedachten aan zelfdoding wordt het interview gepland. Bij een recent verlies wordt het interview 4 maanden later gepland.

In het interview gaan we dieper in op de factoren of problemen die samenhangen met de zelfdoding van je naaste en maken we een reconstructie van de laatste maanden voor de zelfdoding. De onderzoekers komen voor het interview bij je thuis langs of op andere geschikte plek. Het gesprek duurt 1 tot 2 uur. We maken geluidsopnames van het interview. Een week na het interview belt de interviewer je op om te horen hoe het met je gaat. De interviews worden gepland in de jaren 2023 tot en met 2025.

Zelfdoding is een ingewikkeld probleem en heeft nooit één oorzaak. Daarom spreken we graag ook met iemand anders die in de laatste periode intensief contact had met je naaste. Dit doen we om zoveel mogelijk te leren over deze periode en wat een rol heeft gespeeld bij de zelfdoding van je naaste. Daarom vragen we je hulp bij het vinden van een andere deelnemer die in de laatste periode nauw contact heeft gehad met je naaste. Dit is uiteraard geen verplichting.

4. Wat betekent deelname voor je?

Deelnemen aan het onderzoek kan voor- en nadelen met zich meebrengen. Houd er rekening mee dat de vragen confronterend kunnen zijn en gevoelens van verdriet, schuld of boosheid kunnen oproepen. Komen deze gevoelens tijdens het interview naar boven? Benoem het alsjeblieft, dan houden wij er rekening mee.

Je kunt na het interview altijd contact met ons opnemen via samenleren@113.nl, we gaan graag met je in gesprek. Heb je zelf gedachten aan zelfdoding of maak je je zorgen om iemand in je omgeving? Chat of bel 113 (gebruikelijke telefoonkosten) of 0800-0113 (gratis).

Mogelijke voordelen van het interview kunnen zijn dat het prettig voelt om je verhaal te delen over je naaste, de gebeurtenissen op een rij te zetten, en met je verhaal bij te dragen aan preventie.

5. Als je niet mee wilt doen of wilt stoppen met het onderzoek.

Deelname aan het onderzoek is geheel vrijwillig. Je mag tijdens het onderzoek ook zelf beslissen om te stoppen. Je hoeft niet te zeggen waarom je stopt. De gegevens die tot dat moment zijn verzameld, worden wel gebruikt voor het onderzoek.

6. Wat doen we met je gegevens?

Als je meedoet aan dit onderzoek geef je ook toestemming om je gegevens te verzamelen, gebruiken en bewaren. Dit is nodig om de vragen van dit onderzoek te kunnen beantwoorden en de resultaten te publiceren in rapportages met de belangrijkste feiten en wetenschappelijke artikelen.

Privacy

Om je privacy te beschermen geven wij je gegevens een code. De gegevens die direct naar je verwijzen worden dan niet meer gebruikt. Alleen de onderzoekers en databeheerder weten welke code je hebt. Als we je gegevens verwerken, gebruiken we steeds alleen die code. In de publicaties over het onderzoek in de rapportages en (wetenschappelijk) tijdschriften kan niemand terughalen dat het over jou ging.

Bewaar gegevens

We bewaren je gegevens van het interview 10 jaar bij 113 Zelfmoordpreventie. De geluidsopnames worden aan het einde van de looptijd van het onderzoek vernietigd.

Meer informatie privacy

Je kunt de onderzoekers vragen om de weergave van het interview (het zogenaamde transcript) in te zien en aan te vullen met informatie die jij belangrijk vindt om te vermelden. Met de gegevens van de interviews gaan we zorgvuldig om. Lees meer hierover in de privacyverklaring van het onderzoek (<https://www.113.nl/samenleren/privacy>) en de algemene privacyverklaring van 113

Zelfmoordpreventie (<https://www.113.nl/privacyverklaring>). Op deze website kun je meer informatie krijgen over je rechten bij de verwerking van persoonsgegevens:

<https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/over-privacy/persoonsgegevens>

Voor meer vragen over je rechten, of een klacht over je privacy, kun je contact opnemen met degene die verantwoordelijk is voor de verwerking van je persoonsgegevens. Voor je onderzoek is dat: senior onderzoeker dr. S. Mérelle (s.merelle@113.nl).

Indien je ontevreden bent over hoe wordt omgegaan met je privacy dan kun je dit bespreken met de Functionaris Gegevensbescherming van 113 Zelfmoordpreventie via functionarisavg@113.nl. Of je dient een klacht in bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

7. Heb je vragen?

Dit onderzoek is beoordeeld door de niet-WMO-toetsingscommissie van het Amsterdam UMC. Volgens deze commissie valt dit onderzoek niet onder de WMO ([Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen](#)). Bij vragen over dit onderzoek kun je contact opnemen met via de mail samenleren@113.nl of telefonisch op maandag of woensdag tussen 13:00-17:00.

Dank voor je aandacht.

Contactgegevens:

Saskia Mérelle, senior onderzoeker (s.merelle@113.nl)

Elias Balt, promovendus (e.balt@113.nl)

Anne Roos, interviewcoördinator (a.roos@113.nl)

Afdeling onderzoek, 113 Zelfmoordpreventie

Paasheuvelweg 25, 1105 BP, Amsterdam

020-3113883